

Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 10 Σεπτεμβρίου 2014
(OR. en)

13040/14

DROIPEN 103
ENFOPOL 262

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Για το Γενικό Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο κ. Jordi AYET PUIGARNAU, Διευθυντής
Ημερομηνία Παραλαβής:	5 Σεπτεμβρίου 2014
Αποδέκτης:	κ. Uwe CORSEPIUS, Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2014) 554 final
Θέμα:	ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ για την εφαρμογή της απόφασης-πλαίσιο 2008/919/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2008, σχετικά με την τροποποίηση της απόφασης-πλαίσιο 2002/475/ΔΕΥ για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2014) 554 final.

συνημμ.: COM(2014) 554 final

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 5.9.2014
COM(2014) 554 final

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

**για την εφαρμογή της απόφασης-πλαίσιο 2008/919/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 28ης
Νοεμβρίου 2008, σχετικά με την τροποποίηση της απόφασης-πλαίσιο 2002/475/ΔΕΥ για
την καταπολέμηση της τρομοκρατίας**

{SWD(2014) 270 final}

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1.	Εισαγωγή.....	3
1.1.	Ιστορικό.....	3
1.2.	Κύρια στοιχεία και σκοπός της απόφασης-πλαίσιο του 2008	3
1.3.	Αντικείμενο της έκθεσης εφαρμογής.....	4
2.	Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο από τα κράτη μέλη.....	5
2.1.	Ποινικοποίηση των νέων εγκλημάτων της δημόσιας πρόκλησης, της στρατολόγησης και της εκπαίδευσης τρομοκρατών	5
2.1.1.	Δημόσια πρόκληση	6
2.1.2.	Στρατολόγηση τρομοκρατών	7
2.1.3.	Εκπαίδευση τρομοκρατών	8
2.2.	Παρεπόμενα εγκλήματα	10
2.2.1.	Υποβοήθηση και συνέργεια	10
2.2.2.	Απόπειρα	10
2.3.	Κυρώσεις για φυσικά πρόσωπα	11
3.	Τελικές παρατηρήσεις.....	11

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

**για την εφαρμογή της απόφασης-πλαίσιο 2008/919/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 28ης
Νοεμβρίου 2008, σχετικά με την τροποποίηση της απόφασης-πλαίσιο 2002/475/ΔΕΥ για
την καταπολέμηση της τρομοκρατίας**

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1. Ιστορικό

Η απόφαση-πλαίσιο 2002/475/ΔΕΥ για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας (εφεξής «απόφαση-πλαίσιο του 2002»¹) αποτέλεσε τη βάση για την προσέγγιση των διατάξεων ποινικού δικαίου σχετικά με τρομοκρατικά εγκλήματα. Σε απάντηση στις εξελισσόμενες απειλές της ριζοσπαστικοποίησης, της στρατολόγησης και της τρομοκρατίας, με την απόφαση-πλαίσιο 2008/919/ΔΕΥ (εφεξής «απόφαση-πλαίσιο του 2008»²) θεσπίστηκαν τα νέα εγκλήματα της δημόσιας πρόκλησης, της στρατολόγησης και της εκπαίδευσης τρομοκρατών. Παρόμοια τρομοκρατικά εγκλήματα είχαν ήδη θεσπιστεί από τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη της τρομοκρατίας του 2005. Τα Ηνωμένα Έθνη είχαν επίσης απευθύνει έκκληση προς τα κράτη να διερευνήσουν τρόπους και μέσα για να αντιμετωπίσουν την υποκίνηση τρομοκρατικών πράξεων, καθώς και τις εκδηλώσεις τρομοκρατίας στο διαδίκτυο³.

Τα κράτη μέλη ήταν υποχρεωμένα να θεσπίσουν και να κοινοποιήσουν τα μέτρα εφαρμογής έως τις 9 Δεκεμβρίου 2010. Η Επιτροπή όφειλε να καταρτίσει έκθεση με βάση τις εν λόγω πληροφορίες. Το Συμβούλιο έπρεπε στη συνέχεια να αξιολογήσει, έως τις 9 Δεκεμβρίου 2011, κατά πόσον τα κράτη μέλη είχαν λάβει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να συμμορφωθούν με την απόφαση-πλαίσιο του 2008⁴. Από την 1η Δεκεμβρίου 2014, η Επιτροπή θα έχει την αρμοδιότητα να προβαίνει σε αξιολογήσεις της συμμόρφωσης των κρατών μελών και να κινεί διαδικασίες παράβασης, εφόσον κρίνεται απαραίτητο.

1.2. Κύρια στοιχεία και σκοπός της απόφασης-πλαίσιο του 2008

Η απόφαση-πλαίσιο του 2008 θέσπισε τρία νέα εγκλήματα που συνδέονται με την τρομοκρατία, ήτοι τη «δημόσια πρόκληση για τέλεση τρομοκρατικού εγκλήματος», τη «στρατολόγηση τρομοκρατών» και την «εκπαίδευση τρομοκρατών»⁵. Τα κράτη μέλη

¹ EE L 164 της 22/06/2002, σ. 3-7.

² EE L 330 της 9/12/2008, σ. 21-23.

³ Βλ. ψήφισμα 1624(2005) του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, καθώς και την Παγκόσμια Αντιτρομοκρατική Στρατηγική των Ηνωμένων Εθνών που εγκρίθηκε το 2006.

⁴ Βλ. άρθρο 3 παράγραφοι 1 και 2 της απόφασης-πλαίσιο του 2008.

⁵ Βλ. άρθρο 1 παράγραφος 1 της απόφασης-πλαίσιο του 2008 που τροποποιεί το άρθρο 3. Στα συνδεδεμένα με τρομοκρατικές δραστηριότητες εγκλήματα, όπως ορίζονται στο άρθρο 3 της απόφασης-πλαίσιο του 2002, συμπεριλήφθηκαν μόνο η διακεκριμένη κλοπή, η εκβίαση και η πλαστογραφία διοικητικών εγγράφων με σκοπό την τέλεση τρομοκρατικών εγκλημάτων. Τα νέα εγκλήματα

υποχρεούνται να ποινικοποιήσουν τη συνέργεια στην τέλεση των νέων εγκλημάτων⁶. Η ποινικοποίηση της απόπειρας στρατολόγησης και εκπαίδευσης τρομοκρατών είναι προαιρετική⁷.

Η απόφαση-πλαίσιο του 2008 έχει ως στόχο να μειωθεί η διάδοση μηνυμάτων και υλικού που ενδέχεται να υποκινήσουν άτομα σε τέλεση τρομοκρατικών επιθέσεων⁸ και να προσαρμοστεί η ισχύουσα νομοθεσία στις αλλαγές του «modus operandi» των ενεργών τρομοκρατών και των υποστηρικτών τους. Στις αλλαγές αυτές περιλαμβάνονται ειδικότερα η αντικατάσταση των ιεραρχικά δομημένων ομάδων από ημιαυτόνομες μονάδες ή μεμονωμένους δράστες και η αυξημένη χρήση του διαδικτύου με σκοπό την έμπνευση, την κινητοποίηση, την παροχή οδηγιών και την εκπαίδευση τοπικών τρομοκρατικών δικτύων και ατόμων⁹. Οι υφιστάμενες διατάξεις για την εφαρμογή της απόφασης-πλαίσιο του 2002 θεωρήθηκαν ανεπαρκείς, δεδομένου ότι δεν ποινικοποιούσαν απαραίτητα συμπεριφορές όπως η διάδοση μηνυμάτων δημόσιας πρόκλησης που δεν υποκινούσαν στην πραγματικότητα συγκεκριμένο πρόσωπο να διαπράξει τρομοκρατικό έγκλημα, η διάδοση μηνυμάτων που παροτρύνουν άτομα να γίνουν τρομοκράτες χωρίς αναφορά σε συγκεκριμένο τρομοκρατικό έγκλημα ή η διάδοση τρομοκρατικής τεχνογνωσίας στο διαδίκτυο η οποία δεν αποσκοπεί στη στήριξη των δραστηριοτήτων συγκεκριμένης τρομοκρατικής ομάδας. Η απόφαση-πλαίσιο του 2008 είχε ως στόχο να καλύψει αυτό το κενό, να προωθήσει την επιβολή του νόμου και να βελτιώσει την αστυνομική και δικαστική συνεργασία.

Το άρθρο 2 της απόφασης-πλαίσιο του 2008 διευκρινίζει ότι δεν συνεπάγεται υποχρέωση των κρατών μελών να λάβουν μέτρα που αντιβαίνουν, μεταξύ άλλων, στις θεμελιώδεις αρχές τους σχετικά με την ελευθερία της έκφρασης. Το άρθρο 3 παράγραφος 1 υπενθυμίζει στα κράτη μέλη την ανάγκη να μεριμνούν ώστε η ποινικοποίηση να είναι ανάλογη προς τους νόμιμους επιδιωκόμενους και αναγκαίους για μια δημοκρατική κοινωνία στόχους και να αποκλείει οποιαδήποτε μορφή αυθαιρεσίας και διάκρισης. Οι εν λόγω διατάξεις αντικατοπτρίζουν τις διασφαλίσεις που αναφέρονται στο άρθρο 12 της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης. Επιπλέον, στα νέα εγκλήματα δεν προορίζονται να συμπεριληφθούν η διάδοση εγγράφων για επιστημονικούς, ακαδημαϊκούς ή ενημερωτικούς σκοπούς ή η έκφραση πολεμικών ή αμφιλεγόμενων απόψεων στο πλαίσιο δημόσιας συζήτησης σε σχέση με ευαίσθητα πολιτικά ζητήματα, όπως κατοχυρώνονται από το δικαίωμα της ελευθερίας της έκφρασης.

---

⁶ προστέθηκαν ως άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως γ) και τα προηγούμενα εγκλήματα στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως γ) έγιναν πλέον άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχεία δ) έως στ).

⁷ Βλ. άρθρο 1 παράγραφος 2 της απόφασης-πλαίσιο του 2008 που τροποποιεί το άρθρο 4 της απόφασης-πλαίσιο του 2002 (εισάγοντας το άρθρο 4 παράγραφος 1 της απόφασης-πλαίσιο του 2002).

⁸ Βλ. άρθρο 1 παράγραφος 2 της απόφασης-πλαίσιο του 2008 που τροποποιεί το άρθρο 4 της απόφασης-πλαίσιο του 2002 (εισάγοντας το άρθρο 4 παράγραφος 4 της απόφασης-πλαίσιο του 2002).

⁹ Βλ. αιτιολογική σκέψη 7 της απόφασης-πλαίσιο του 2008.

Βλ. ειδικότερα τις αιτιολογικές σκέψεις 4 και 5 της απόφασης-πλαίσιο του 2008. Βλ. επίσης την πιο πρόσφατη έκθεση με τίτλο «Τρομοκρατική δραστηριότητα στην Ευρωπαϊκή Ένωση: κατάσταση και τάσεις» που δημοσιεύθηκε από την Ευρωπόλ το 2014 και στην οποία επισημαίνεται, μεταξύ άλλων, η χρήση του διαδικτύου και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης ως εργαλείων για τον σχεδιασμό, τη χρηματοδότηση, τη στρατολόγηση, την επικοινωνία, την παροχή οδηγιών, την εκπαίδευση και την προπαγάνδα, γεγονός που θεωρείται ότι συνέβαλε στην επιτάχυνση της (αυτο)ριζοσπαστικοποίησης μεταξύ των πολιτών της ΕΕ.

1.3. Αντικείμενο της έκθεσης εφαρμογής

Η περιγραφή και η ανάλυση στην παρούσα έκθεση βασίζονται κατά κύριο λόγο στις πληροφορίες που παρασχέθηκαν από τα κράτη μέλη, οι οποίες συμπληρώθηκαν από δημοσίως διαθέσιμες πληροφορίες και από τα πορίσματα εξωτερικής μελέτης.

Η έκθεση επικεντρώνεται στα μέτρα που έλαβαν μέχρι στιγμής τα κράτη μέλη για τη θέσπιση των νέων εγκλημάτων, συμπεριλαμβανομένων των συναφών παρεπόμενων εγκλημάτων και των αντίστοιχων κυρώσεων¹⁰. Αξιολογεί το αν εφαρμόσαν τα κράτη μέλη την απόφαση-πλαίσιο του 2008 εντός του καθορισμένου χρονικού πλαισίου, αν πληρούν τις απαιτήσεις ως προς τη σαφήνεια και την ασφάλεια δικαίου και αν επιτυγχάνουν τους στόχους της απόφασης-πλαίσιο του 2008. Η εμβέλεια και οι δυνατότητες επιτυχών διώξεων στο πλαίσιο αυτών των εγκλημάτων εξαρτώνται επίσης από την ορθή εφαρμογή των (αμετάβλητων) διατάξεων που περιλαμβάνονται στην απόφαση-πλαίσιο του 2002. Μολονότι η παρούσα έκθεση δεν (επ)αξιολογεί τη συμμόρφωση με τις εν λόγω διατάξεις¹¹, εφιστά, παρ' όλα αυτά, την προσοχή στα πορίσματα προηγούμενων εκθέσεων εφαρμογής και στις αδυναμίες που εντοπίζονται σε αυτές¹². Εάν δεν διορθωθούν οι αδυναμίες, θα επηρεαστεί η εμβέλεια των νέων εγκλημάτων της δημόσιας πρόκλησης, της στρατολόγησης και της εκπαίδευσης τρομοκρατών.

2. ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΑΠΟ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ

2.1. Ποινικοποίηση των νέων εγκλημάτων της δημόσιας πρόκλησης, της στρατολόγησης και της εκπαίδευσης τρομοκρατών

Τα περισσότερα κράτη μέλη έχουν ποινικοποιήσει τη δημόσια πρόκληση, τη στρατολόγηση και την εκπαίδευση τρομοκρατών, ακόμη και αν, σε ορισμένες περιπτώσεις, το εύρος των διατάξεων είναι πιο περιορισμένο απ' ό,τι προβλεπόταν από την απόφαση-πλαίσιο του 2008.

Τα περισσότερα κράτη μέλη αναγκάστηκαν να θεσπίσουν ειδικές διατάξεις, δεδομένου ότι η συμπεριφορά προπαρασκευαστικού ή ατελούς χαρακτήρα δεν είχε ποινικοποιηθεί ρητά και δεν ενέπιπτε στις γενικές διατάξεις σχετικά με τη συμμετοχή και την απόπειρα. Μετά την έκδοση, το 2005, της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη της τρομοκρατίας, ορισμένα κράτη μέλη είχαν ήδη θεσπίσει μέτρα που ποινικοποιούσαν τα τρία νέα εγκλήματα (**DK, EE, IT, LV, MT, FI και UK**)¹³. Μόνο ελάχιστα κράτη μέλη ισχυρίστηκαν ότι οι ισχύουσες γενικές διατάξεις καλύπτουν την εν λόγω συμπεριφορά.

¹⁰ Βλ. επίσης αιτιολογική σκέψη 11 της απόφασης-πλαίσιο του 2008.

¹¹ Στις περισσότερες περιπτώσεις, τα κράτη μέλη παρείχαν μόνο τις απαραίτητες πληροφορίες για την αξιολόγηση της συμμόρφωσης με τα τροποποιημένα άρθρα 3 και 4 της απόφασης-πλαίσιο.

¹² Βλ. πρώτη έκθεση εφαρμογής, της 8ης Ιουνίου 2004, (COM(2004) 409 τελικό και SEC(2004) 688) και δεύτερη έκθεση εφαρμογής, της 6ης Νοεμβρίου 2007, (COM(2007) 681 τελικό και SEC(2007) 1463). Όπως προκύπτει από τις εν λόγω εκθέσεις εφαρμογής, υπάρχουν αδυναμίες όσον αφορά την εφαρμογή των διατάξεων σχετικά με τα βασικά τρομοκρατικά εγκλήματα (βλ. άρθρο 1 της απόφασης-πλαίσιο του 2002), την ευθύνη των νομικών προσώπων (βλ. άρθρα 7 και 8 της απόφασης-πλαίσιο του 2002), καθώς και τους κανόνες δικαιοδοσίας (βλ. άρθρα 9 και 10 της απόφασης-πλαίσιο του 2002).

¹³ Όλα τα κράτη μέλη (με εξαίρεση την **CZ**) έχουν υπογράψει τη Σύμβαση. Ορισμένα κράτη μέλη δεν την έχουν ακόμη επικυρώσει (**BE, CZ, IE, EL, IT, LT, MT, PT, UK**).

Τα περισσότερα κράτη μέλη μετέφεραν την απόφαση-πλαίσιο του 2008 τροποποιώντας ή εισάγοντας διατάξεις στον ποινικό κώδικα, ενώ μικρότερος αριθμός κρατών μελών θέσπισαν ή τροποποίησαν ειδικές πράξεις για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας (**IE, CY, PT, RO, SE, UK**) ή βασίστηκαν σε άλλες πράξεις, όπως ο νόμος για τον Τύπο του 1881 (**FR**)¹⁴.

Από τα κράτη μέλη που έπρεπε να θεσπίσουν νέα μέτρα, σχετικά λίγα το έπραξαν εντός της καθορισμένης προθεσμίας (**DE, ES, CY, NL, SI, SK, SE**). Τα υπόλοιπα κράτη μέλη μετέφεραν την απόφαση-πλαίσιο του 2008 στο εθνικό τους δίκαιο μόλις το 2011 (**BG, CZ, LU, AT, PL, PT**), το 2012 (**FR, LU, RO**) ή το 2013 (**BE, HR, LT, HU**). Δύο κράτη μέλη δεν έχουν ακόμη θεσπίσει την αναγκαία νομοθεσία (**IE, EL**)¹⁵.

2.1.1. Δημόσια πρόκληση

Το άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο α) της απόφασης-πλαίσιο του 2002, όπως τροποποιήθηκε, ορίζει τη δημόσια πρόκληση ως εξής: «...η διάδοση ή η με οποιονδήποτε τρόπο διάθεση ενός μηνύματος προς το κοινό, με πρόθεση την υποκίνηση σε τέλεση ενός από τα εγκλήματα που απαριθμούνται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως η), όταν μια τέτοια συμπεριφορά, είτε υποστηρίζει άμεσα είτε όχι τα τρομοκρατικά εγκλήματα, προκαλεί κίνδυνο τέλεσης ενός ή περισσότερων τέτοιων εγκλημάτων...»

Λιγότερα από τα μισά κράτη μέλη έχουν θεσπίσει ειδικές διατάξεις οι οποίες ποινικοποιούν ρητά τη διάδοση μηνυμάτων προς το κοινό με σκοπό την υποκίνηση σε τέλεση τρομοκρατικών εγκλημάτων και οι οποίες ευθυγραμμίζονται απόλυτα με τη διατύπωση της απόφασης-πλαίσιο του 2008 (**BE, DE, IE, ES, HR, CY, LU, RO, SI, FI, UK**). Τα υπόλοιπα κράτη μέλη επέλεξαν να βασιστούν σε διατάξεις που ποινικοποιούν γενικότερα την «πρόκληση» (**BG, DK, MT, PL, PT, SK, SE**), την «υποκίνηση» (**EE, FR, IT, LV, LT, HU**) ή τη διευκόλυνση ή τη στήριξη τρομοκρατικών εγκλημάτων (**CZ, NL, AT, PL**).

Τα κράτη μέλη που βασίζονται στις διατάξεις σχετικά με τη δημόσια υποκίνηση ή πρόκληση γενικότερα, αντί να βασίζονται στην απλή πρόθεση υποκίνησης τρομοκρατικών εγκλημάτων, όπως απαιτείται από την απόφαση-πλαίσιο του 2008, ενδέχεται να ποινικοποιήσουν μόνο την «άμεση πρόκληση»¹⁶, αντί για την «έμμεση πρόκληση» που απλώς ενέχει τον κίνδυνο τέλεσης ενός ή περισσότερων εγκλημάτων (**BG, EE, FR** όπου η διάταξη περιορίζεται ρητά στην άμεση πρόκληση, **IT, LT, HU, MT**). Η «έμμεση πρόκληση» μπορεί, ωστόσο, να καλύπτεται αν οι εθνικές διατάξεις καλύπτουν πράγματι συμπεριφορά που σχετίζεται με την προετοιμασία ή τη διευκόλυνση τέτοιων πράξεων (όπως φαίνεται να ισχύει στις χώρες **CZ**,

¹⁴ Για λεπτομερή επισκόπηση των νομοθετικών μέτρων που θέσπισαν τα κράτη μέλη, βλ. πίνακα 1 του εγγράφου εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής (SWD(2014)xxx).

¹⁵ Η ιρλανδική κυβέρνηση υπέβαλε το νομοσχέδιο για την ποινική δικαιοσύνη (Τρομοκρατικά εγκλήματα) (Τροποποίηση) το 2012 και ενημέρωσε την Επιτροπή για την επικείμενη υποβολή του στο κοινοβούλιο. Η περιγραφή στην παρούσα έκθεση βασίζεται στο εν λόγω νομοσχέδιο. Η ελληνική κυβέρνηση ενημέρωσε την Επιτροπή σχετικά με την προετοιμασία νομοσχεδίου με τίτλο «Κύρωση της ευρωπαϊκής σύμβασης για την πρόληψη της τρομοκρατίας και του πρωτοκόλλου για την τροποποίηση της ευρωπαϊκής σύμβασης για την καταστολή της τρομοκρατίας και συναφούς νομοθεσίας», αλλά το νομοσχέδιο δεν υποβλήθηκε.

¹⁶ Ο όρος «άμεση πρόκληση» περιγράφει περιπτώσεις όπου η υποκίνηση οδήγησε σε τέλεση ή απόπειρα τέλεσης τρομοκρατικού εγκλήματος και όπου η υποκίνηση συνδέεται με συγκεκριμένο τρομοκρατικό έγκλημα.

EE, NL, AT, PL, PT), αν καλύπτουν τη συμπεριφορά που απλώς ενέχει τον κίνδυνο τέλεσης τρομοκρατικού εγκλήματος (όπως φαίνεται να ισχύει στις χώρες **LV, AT, SK**), ανεξάρτητα από την τέλεση ή την απόπειρα τέλεσης τρομοκρατικών εγκλημάτων, ή αν εφαρμόζονται από τα εθνικά δικαστήρια σε συμπεριφορά που μπορεί να χαρακτηριστεί ως έμμεση πρόκληση (όπως φαίνεται να ισχύει στη **DK**).

Ορισμένα κράτη μέλη διευκρινίζουν ρητά ότι η δημόσια πρόκληση επισύρει ποινή, ανεξάρτητα από το αν ένα πρόσωπο έχει πράγματι υποκινηθεί (π.χ. **UK**) ή αν πράγματι διαπράχθηκε τρομοκρατικό έγκλημα (π.χ. **IE, CY, LU**), αλλά και σε περιπτώσεις όπου η συμπεριφορά ενθαρρύνει τρομοκρατικά εγκλήματα εν γένει (**UK**).

Ορισμένα κράτη μέλη ποινικοποιούν όχι μόνο την πρόκληση για τέλεση τρομοκρατικών εγκλημάτων, αλλά και την πρόκληση για προετοιμασία και υποκίνηση τέτοιων εγκλημάτων (**UK**) ή την υποκίνηση προς κάποιον να εκπαιδεύσει ή να εκπαιδευθεί (**RO**). Ορισμένα κράτη μέλη ποινικοποιούν όχι μόνο την πράξη διάδοσης, αλλά και την πράξη απόκτησης ή κατοχής υλικού που προορίζεται για σκοπούς τρομοκρατικής προπαγάνδας (**DE, UK**). Ενώ τα περισσότερα κράτη μέλη ποινικοποιούν μόνο την εκ προθέσεως συμπεριφορά, σε ένα τουλάχιστον κράτος μέλος ποινικοποιείται και η απερίσκεπτη συμπεριφορά (**UK**). Τέλος, ορισμένα κράτη μέλη έχουν θεσπίσει πιο συγκεκριμένα εγκλήματα, όπως το έγκλημα της δημόσιας διάδοσης τρομοκρατικής προπαγάνδας πέραν των εγκλημάτων της ενθάρρυνσης της τρομοκρατίας (**UK**), της δημόσιας εξύμνησης, προώθησης ή επιδοκιμασίας της τρομοκρατίας (**DK, ES, LT, AT, SI, SK**) ή του εξευτελισμού και της περιφρόνησης θυμάτων τρομοκρατίας (**ES, LT**). Από την άλλη πλευρά, σε ορισμένες περιπτώσεις, δεν φαίνεται να καλύπτονται όλα τα τρομοκρατικά εγκλήματα που απαριθμούνται στο άρθρο 1 της απόφασης-πλαίσιο του 2002 (**DE**).

2.1.2. Στρατολόγηση τρομοκρατών

Η στρατολόγηση τρομοκρατών ορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο β), όπως τροποποιήθηκε, ως «η υποκίνηση άλλου προσώπου σε τέλεση ενός από τα εγκλήματα που απαριθμούνται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως η) ή στο άρθρο 2 παράγραφος 2...».

Τα περισσότερα κράτη μέλη έχουν θεσπίσει ειδικές διατάξεις που ποινικοποιούν την πράξη υποκίνησης άλλου προσώπου σε τέλεση τρομοκρατικού εγκλήματος και σε συμμετοχή στις δραστηριότητες τρομοκρατικής ομάδας. Η στρατολόγηση για τέλεση τρομοκρατικών εγκλημάτων (κατά την έννοια του άρθρου 1 της απόφασης-πλαίσιο του 2002) και η στρατολόγηση σε τρομοκρατική ομάδα (κατά την έννοια του άρθρου 2 της απόφασης-πλαίσιο του 2002) συμπεριλαμβάνονται στην ίδια διάταξη στο ήμισυ σχεδόν των κρατών μελών (**BE, CZ, DK, ES, HR, LT, LU, HU, NL, SI, FI**). Κάποια άλλα κράτη μέλη έχουν χωριστές διατάξεις για τις δύο μορφές στρατολόγησης (**DE, FR, AT, UK**). Σε ορισμένα κράτη μέλη φαίνεται ότι επισύρει ποινή μόνο η στρατολόγηση για τέλεση τρομοκρατικών εγκλημάτων και όχι η στρατολόγηση για συμμετοχή στις δραστηριότητες τρομοκρατικών ομάδων, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 2 της απόφασης-πλαίσιο του 2002 (**BG, EE, IE, MT, PT, RO, SK, SE**, αμφίβολο στην **CY** και **LV** όπου η αναφορά σε τρομοκρατικές πράξεις καλύπτει και τη συμμετοχή σε τρομοκρατική ομάδα).

Από τα κράτη μέλη που θέσπισαν νέες ειδικές διατάξεις που καλύπτουν τα νέα εγκλήματα, ελάχιστα χρησιμοποίησαν τον όρο «υποκινώ» στον ορισμό τους για τη στρατολόγηση (**HR, LU, SK** «ζητώ», **MT**: «υποκινώ» ή «στρατολογώ»). Τα περισσότερα κράτη μέλη φαίνεται να έχουν επιλέξει τον όρο «στρατολογώ» (**BE, BG, DE, EE, IE, IT, ES, LV, LT, MT**: «υποκινώ» ή «στρατολογώ», **PT, RO, SI**: «επιστράτευση», **FI**) ή άλλους όρους όπως «επιδιώκω να παρακινήσω» (**SE**), «υποκίνηση» και «πρόκληση» (**NL**), «παρακίνηση» (**HU**) ή «ενθάρρυνση» (**CY**). Σε ορισμένα κράτη μέλη, υποστηρίζεται ότι ο όρος «στρατολόγηση» απαιτεί κάποιου είδους σχέδιο ή στοιχειώδες θεσμικό πλαίσιο με το οποίο υποτίθεται ότι συμπαρατάσσεται το στρατολογηθέν πρόσωπο (**PT**). Αυτό ενδέχεται να εγείρει αμφιβολίες για το αν η ενθάρρυνση «μεμονωμένου δράστη» για τέλεση τρομοκρατικών πράξεων όντως ποινικοποιείται βάσει των εθνικών διατάξεων.

Ενώ τα περισσότερα κράτη μέλη κάνουν γενική αναφορά στη στρατολόγηση (ή τα συνώνυμά της), ορισμένα διευκρινίζουν λεπτομερέστερα την αξιόποινη συμπεριφορά (στη **FR** ο ορισμός κάνει λόγο για προσφορά δώρων και άλλων ωφελημάτων με σκοπό την απειλή ή την άσκηση πίεσης για να διαπράξει ένα πρόσωπο τρομοκρατικό έγκλημα). Αυτό ενδέχεται να περιορίσει αδικαιολόγητα το πεδίο εφαρμογής της διάταξης, διότι δεν θα μπορούσε να καλύψει περιπτώσεις όπου ένα πρόσωπο ενθαρρύνεται με άλλους τρόπους.

Ορισμένα κράτη μέλη διευκρινίζουν ρητά ότι η στρατολόγηση επισύρει ποινή ακόμη και στην περίπτωση που το πρόσωπο δεν συναινεί στην τέλεση τρομοκρατικού εγκλήματος (**CY, LU**).

Ορισμένα κράτη μέλη επικαλούνται υφιστάμενες ή γενικές διατάξεις που καλύπτουν διάφορες μορφές συμμετοχής σε τρομοκρατικό έγκλημα (π.χ. **CZ, AT**), διευκόλυνσης τρομοκρατικού εγκλήματος (π.χ. **PL**), στήριξης τρομοκρατικής ομάδας (π.χ. **CZ, DE, AT**), υποκίνησης σε τέλεση τρομοκρατικών εγκλημάτων ή σε συμμετοχή σε απαγορευμένη ομάδα (π.χ. **UK**), απόπειρας συμμετοχής, συνωμοσίας (**DE, FR**: «*association de malfaiteurs*») ή άλλες προπαρασκευαστικές δραστηριότητες (π.χ. **HU, UK**). Το πρόβλημα είναι ότι οι διατάξεις σχετικά με τη στήριξη τρομοκρατικών οργανώσεων ή τη συμμετοχή σε συνωμοσία ενδέχεται να μην καλύπτουν τη στρατολόγηση «μεμονωμένων δραστών» (π.χ. **CZ, DE, FR, UK**). Αυτό μπορεί να αποτελέσει πρόβλημα, αν καμία άλλη διάταξη δεν ποινικοποιεί την εν λόγω συμπεριφορά. Η επίκληση γενικών διατάξεων μπορεί επίσης να εγείρει αμφιβολίες ως προς το αν πράγματι ποινικοποιούνται τα ατελή εγκλήματα. Αυτό θα εξαρτηθεί από την ερμηνεία και την εφαρμογή εννοιών όπως η διευκόλυνση τρομοκρατικών εγκλημάτων ή οι προπαρασκευαστικές πράξεις για τον σκοπό αυτόν.

Ενώ, σε ορισμένες περιπτώσεις, η στρατολόγηση δεν φαίνεται να καλύπτει όλα τα εγκλήματα που απαριθμούνται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως η) της απόφασης-πλαίσιο του 2002 (**IT**), άλλα κράτη μέλη ποινικοποιούν όχι μόνο τη στρατολόγηση για τέλεση τρομοκρατικού εγκλήματος, αλλά και τη στρατολόγηση για διευκόλυνση (**DK**), προπαρασκευή (**FI**) ή συμμετοχή (**LT, SI, SK**) σε τρομοκρατικό έγκλημα. Σε ορισμένα κράτη μέλη, ο ορισμός της στρατολόγησης επεκτείνεται και στη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας (**DK**). Σε ορισμένα κράτη μέλη, κάθε πρόσωπο που γνωρίζει ότι η δραστηριότητά του προάγει τρομοκρατικά εγκλήματα μπορεί να υποστεί κυρώσεις (**FI**).

Τέλος, ορισμένες χώρες ποινικοποιούν επίσης το να επιτρέψει κάποιος να τον στρατολογήσουν (π.χ. **DK**).

2.1.3. Εκπαίδευση τρομοκρατών

Η εκπαίδευση τρομοκρατών ορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο γ), όπως τροποποιήθηκε, ως «η παροχή οδηγιών σχετικά με την κατασκευή ή τη χρήση εκρηκτικών, πυροβόλων όπλων, λοιπών όπλων ή επιβλαβών ή επικίνδυνων ουσιών ή άλλων ειδικών μεθόδων ή τεχνικών, ενόψει της διάπραξης ενός από τα εγκλήματα που απαριθμούνται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως η), έχοντας επίγνωση ότι η διαβιβασθείσα τεχνογνωσία πρόκειται να χρησιμοποιηθεί για τον σκοπό αυτό».

Τα περισσότερα κράτη μέλη έχουν θεσπίσει ειδικές διατάξεις που ποινικοποιούν ρητά την παροχή οδηγιών σχετικά με μεθόδους και τεχνικές για τον σκοπό της τέλεσης τρομοκρατικών εγκλημάτων· οι εν λόγω διατάξεις ευθυγραμμίζονται απόλυτα με τη διατύπωση της απόφασης-πλαίσιο του 2008 (**BE, DE, IE, HR, IT, CY, LU, MT, AT, PT, RO, SI, SK, FI, SE, UK**).

Ορισμένα κράτη μέλη αναφέρονται σε γενικές γραμμές στην «εκπαίδευση για τέλεση τρομοκρατικού εγκλήματος» (**BG, DK, EE, ES, LV**) ή στην «παροχή πληροφοριών, γνώσεων και δεξιοτήτων για τέλεση τρομοκρατικού εγκλήματος» (**LT, NL**), χωρίς να αναφέρουν τις ειδικές δεξιότητες που απαριθμούνται στο άρθρο 3 της απόφασης-πλαίσιο του 2008 (παρ' όλο που, σε ορισμένες περιπτώσεις, φαίνεται να παρέχονται πρόσθετες διευκρινίσεις στις επεξηγηματικές σημειώσεις του νόμου· π.χ. **DK**).

Στον βαθμό που τα κράτη μέλη βασίζονται στις ισχύουσες γενικές διατάξεις για τη συμμετοχή, την προετοιμασία, τη διευκόλυνση ή τη στήριξη τρομοκρατικών εγκλημάτων (**CZ, HU, PL**), δεν είναι σαφές αν η εθνική νομοθεσία ποινικοποιεί την παροχή εκπαίδευσης σε περιπτώσεις όπου δεν υπάρχει τέλεση ή απόπειρα τέλεσης τρομοκρατικού εγκλήματος. Αυτό θα εξαρτηθεί τελικά από την ερμηνεία και την εφαρμογή των εννοιών αυτών στο εθνικό δίκαιο. Επιπλέον, δεν είναι σαφές αν η έννοια της «συνωμοσίας» (π.χ. «*association de malfaiteurs*» στη **FR**) περιλαμβάνει την απλή διάδοση εκπαιδευτικού υλικού χωρίς αποδεδειγμένους δεσμούς με τρομοκρατική ομάδα.

Τα περισσότερα κράτη μέλη ποινικοποιούν τόσο την παροχή οδηγιών όσο και την εκπαίδευση (π.χ. **BE, DK** με αναφορά επίσης στη «διδασκαλία», **IE, IT, MT, AT, PT, RO, UK**), ενώ άλλες ποινικοποιούν μόνο την εκπαίδευση (**BG, EE, ES, LV, FI**) ή κάποιου είδους παροχή οδηγιών (**DE, HR** και **CY**: «παροχή καθοδήγησης», **LU, NL**: «παροχή πληροφοριών» και «διδασκαλία», **SI, SK**: «παροχή εμπειρογνωμοσύνης», **SE**). Μολονότι ο όρος «εκπαίδευση» θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι υποδηλώνει κάποιου είδους σχέση μεταξύ εκπαιδευτή και εκπαιδευόμενου, η «παροχή οδηγιών» καλύπτει τη διάδοση πληροφοριών για αυτοδιδασκαλία (π.χ. **IT, AT**).

Ορισμένες εθνικές διατάξεις παρέχουν περαιτέρω διευκρινίσεις, για παράδειγμα, ότι η εκπαίδευση επισύρει ποινή αν παρέχεται σε ένα ή περισσότερα συγκεκριμένα πρόσωπα (**BG, UK**) ή γενικά (**UK**) ή ότι οι δεξιότητες μπορεί να χρησιμοποιηθούν για ήδη καθορισμένες τρομοκρατικές πράξεις ή τρομοκρατικά εγκλήματα εν γένει (**UK**) ή ότι η εκπαίδευση

επισύρει ποινή ακόμη και αν ο εκπαιδευόμενος δεν πραγματοποιήσει τρομοκρατική επίθεση ή δεν συμμετάσχει σε αυτήν (**DK, LU**).

Για να χαρακτηριστεί μια πράξη ως έγκλημα συνήθως απαιτείται πρόθεση, αλλά, σε ορισμένα κράτη μέλη, αρκούν η επίγνωση ότι η παροχή οδηγιών ενθαρρύνει άτομα να διαπράξουν τρομοκρατικά εγκλήματα (**FI**) ή η αμέλεια (**UK** όσον αφορά τη συμμετοχή σε στρατόπεδα εκπαίδευσης). Σε άλλες περιπτώσεις, τεκμαίρεται η απαιτούμενη πρόθεση και ο κατηγορούμενος φέρει το βάρος της απόδειξης ότι η παροχή ή η λήψη οδηγιών ή εκπαίδευσης έγινε νομίμως (**IE, UK**).

Ενώ, σε ορισμένα κράτη μέλη, στα τρομοκρατικά εγκλήματα για τα οποία παρέχεται εκπαίδευση δεν περιλαμβάνονται όλα τα εγκλήματα που απαριθμούνται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 της απόφασης-πλαίσιο του 2002 (π.χ. **DE, IT**), άλλα κράτη μέλη υπερβαίνουν τις απαιτήσεις, προβλέποντας, για παράδειγμα, ότι η εκπαίδευση ποινικοποιείται και σε σχέση με τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας (**DK**) ή όταν οι δεξιότητες πρόκειται να χρησιμοποιηθούν από τρομοκρατική οργάνωση (**CY**). Σε ορισμένα κράτη μέλη, η εκπαίδευση δεν επισύρει ποινή μόνο αν παρέχεται με σκοπό την τέλεση τρομοκρατικού εγκλήματος αλλά και με σκοπό τη συμμετοχή σε τέτοιου είδους πράξεις (**SI**) ή την τέλεση εγκλημάτων με στόχο την προετοιμασία ή τη διευκόλυνση τρομοκρατικού εγκλήματος (**NL, FI, UK**) ή την παροχή συνδρομής για τέλεση ή προετοιμασία τρομοκρατικών πράξεων από άλλους (**UK**). Επιπλέον, διάφορα κράτη μέλη ποινικοποιούν τη λήψη εκπαίδευσης ή οδηγιών, που αναφέρεται και ως «παθητική εκπαίδευση» (**BE, DK, DE, IE, NL, AT, RO, UK**). Ορισμένα κράτη μέλη έχουν θεσπίσει πρόσθετες ειδικές διατάξεις που ποινικοποιούν τη συμμετοχή σε στρατόπεδα εκπαίδευσης (π.χ. **UK**).

2.2. Παρεπόμενα εγκλήματα

2.2.1. Υποβοήθηση και συνέργεια

Το άρθρο 4 παράγραφος 1 της απόφασης-πλαίσιο του 2002, όπως τροποποιήθηκε, υποχρεώνει τα κράτη μέλη να λάβουν τα αναγκαία μέτρα, ώστε να διασφαλίσουν ότι η συνέργεια στα νέα εγκλήματα, όπως ορίζονται στο άρθρο 3, επισύρει ποινή. Σχεδόν όλα τα κράτη μέλη έχουν ποινικοποιήσει τη συνέργεια στα νέα εγκλήματα. Στα περισσότερα κράτη μέλη, οι γενικές διατάξεις για τη συνέργεια ισχύουν αυτομάτως για τα νέα εγκλήματα. Μόνο η **CY** δήλωσε ρητά στις σχετικές διατάξεις ότι δεν συνιστά ποινικό αδίκημα η συνέργεια στα νέα εγκλήματα.

2.2.2. Απόπειρα

Το άρθρο 4 παράγραφος 4 της απόφασης-πλαίσιο του 2002, όπως τροποποιήθηκε, παρέχει στα κράτη μέλη την επιλογή να ποινικοποιήσουν την απόπειρα εκπαίδευσης ή τη στρατολόγηση τρομοκρατών. Στα περισσότερα κράτη μέλη, οι γενικοί κανόνες για την απόπειρα ισχύουν χωρίς περαιτέρω διάκριση ή διευκρίνιση για όλα τα εγκλήματα ή αδικήματα και, κατά συνέπεια, και για τα νέα τρομοκρατικά εγκλήματα. Κατά συνέπεια, τα περισσότερα κράτη μέλη έχουν ποινικοποιήσει την απόπειρα στρατολόγησης και εκπαίδευσης προσώπων για τρομοκρατικούς σκοπούς, καθώς και την απόπειρα δημόσιας πρόκλησης (**BE, BG, CZ, EE, ES, HU, LV, LT, MT, NL, AT, PL**). Σε ορισμένα κράτη

μέλη, η νομολογία φαίνεται ωστόσο να θεωρεί ότι οι γενικές διατάξεις για την απόπειρα δεν ισχύουν για ατελή εγκλήματα (π.χ. **IT**).

Σε ορισμένα κράτη μέλη, η απόπειρα επισύρει ποινή μόνο σε περίπτωση κακουργημάτων, ποινικών αδικημάτων, εγκλημάτων με ορισμένες ελάχιστες κυρώσεις και όχι σε περίπτωση λιγότερο σοβαρών εγκλημάτων. Ενώ σε ορισμένα κράτη μέλη τα τρία νέα εγκλήματα κατατάσσονται ως τέτοιου είδους αδικήματα (**DK, HR, PT**), σε άλλα δεν συμβαίνει αυτό. Επομένως, η απόπειρα δεν επισύρει ποινή (**DE**· για τη **SI** αμφίβολο).

Σε άλλα κράτη μέλη, η απόπειρα επισύρει ποινή εφόσον αυτό προβλέπεται ρητά. Ορισμένα κράτη μέλη έχουν ποινικοποιήσει ρητά την απόπειρα τέλεσης οποιουδήποτε από τα τρία νέα εγκλήματα (**IE, SE, UK**). Άλλα έχουν ποινικοποιήσει μόνο την απόπειρα εκπαίδευσης και στρατολόγησης προσώπων για τρομοκρατικούς σκοπούς (**LU, SK, FI**) και άλλα δεν ποινικοποιούν την απόπειρα (**CY**: αποκλείει ρητά το αξιόποino της απόπειρας τέλεσης των νέων εγκλημάτων, **RO**).

2.3. Κυρώσεις για φυσικά πρόσωπα

Το επίπεδο των κυρώσεων διαφέρει σε μεγάλο βαθμό μεταξύ των κρατών μελών¹⁷. Η ελάχιστη διάρκεια φυλάκισης κυμαίνεται από περίοδο κάτω του ενός έτους έως και 20 έτη. Ομοίως, η μέγιστη διάρκεια ποικίλλει από δύο έως 25 έτη ή ισόβια κάθειρξη. Εναλλακτική λύση μπορεί να αποτελέσουν τα πρόστιμα (**DK, DE, IE, LU, NL, UK**) ή η πρόσθετη ποινή φυλάκισης (**BE, IE, FR, LU, UK**).

Πάνω από τα μισά κράτη μέλη επιβάλλουν την ίδια ποινή για τα τρία νέα εγκλήματα (**BE, BG, CZ, EE, IE, HR, LU, HU, MT, PL, SI, SK, SE**). Σε κράτη μέλη με διαφορετικές ποινές για τα τρία νέα εγκλήματα, οι ποινές για τη δημόσια πρόκληση είναι γενικά χαμηλότερες απ' ό,τι για τα δύο άλλα εγκλήματα (**DK, DE, ES, IT, CY, LV, LT, PT, RO, FI, UK**).

Όταν τα κράτη μέλη ποινικοποιούν την παθητική στρατολόγηση ή τη λήψη εκπαίδευσης ή οδηγιών, καθώς και την ενεργητική στρατολόγηση και την παροχή εκπαίδευσης ή οδηγιών, στις περισσότερες περιπτώσεις ισχύει το ίδιο φάσμα ποινών (**DK, DE, IE, NL, AT**). Σε άλλες περιπτώσεις, η συμμετοχή σε εκπαίδευση επισύρει χαμηλότερες ποινές απ' ό,τι η παροχή εκπαίδευσης (**RO**). Ομοίως, όταν τα κράτη μέλη έχουν ποινικοποιήσει όχι μόνο τη διάδοση αλλά και την απόκτηση ή κατοχή τρομοκρατικού προπαγανδιστικού υλικού, ισχύουν οι ίδιες ποινές για αμφότερα τα εγκλήματα (**DE, UK**). Όταν γίνεται διάκριση ανάμεσα στην πρόκληση και τη δικαιολόγηση/εξύμνηση της τρομοκρατίας, ορισμένα κράτη μέλη προβλέπουν χαμηλότερες ποινές για τη δικαιολόγηση της τρομοκρατίας (**DK, ES**), ενώ άλλα κράτη μέλη επιβάλλουν την ίδια ποινή (**DK, AT, SI, SK, UK**). Όταν τα κράτη μέλη ποινικοποιούν την εκπαίδευση και την παροχή οδηγιών, στις περισσότερες περιπτώσεις ισχύει η ίδια ποινή και για τα δύο εγκλήματα. Σε άλλα κράτη μέλη, ωστόσο, η ποινή για την παροχή οδηγιών είναι χαμηλότερη απ' ό,τι η ποινή για την εκπαίδευση (**AT**). Αρκετά κράτη μέλη προβλέπουν διαφορετικές ποινές ανάλογα με το αν η στρατολόγηση γίνεται εξ ονόματος τρομοκρατικής ομάδας, στην οποία περίπτωση μπορούν να επιβληθούν υψηλότερες ποινές (**DK, HU, AT**).

¹⁷ Για λεπτομερή επισκόπηση των εφαρμοστέων κυρώσεων, βλ. πίνακα 2 του εγγράφου εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής.

3. ΤΕΛΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Τα περισσότερα κράτη μέλη έχουν θεσπίσει μέτρα που αποσκοπούν στην ποινικοποίηση της δημόσιας πρόκλησης, της στρατολόγησης και της εκπαίδευσης τρομοκρατών, σύμφωνα με την απόφαση-πλαίσιο του 2008. Η Επιτροπή σημειώνει ότι δύο κράτη μέλη (ΙΕ και ΕΛ) δεν έχουν εφαρμόσει ακόμη την απόφαση-πλαίσιο του 2008 και τα καλεί μετ' επιτάσεως να θεσπίσουν τα αναγκαία νομοθετικά μέτρα χωρίς περαιτέρω καθυστέρηση. Ενώ τα περισσότερα κράτη μέλη έχουν συμμορφωθεί σε γενικές γραμμές με την απόφαση-πλαίσιο του 2008, ενδέχεται να υπάρχουν ορισμένα προβλήματα, ειδικότερα όσον αφορά την ποινικοποίηση βάσει των εθνικών διατάξεων για την «έμμεση πρόκληση» και τη στρατολόγηση «μεμονωμένων δραστών». Τα κράτη μέλη καλούνται να παράσχουν στην Επιτροπή πρόσθετες εξηγήσεις και πληροφορίες, προκειμένου να της δοθεί η δυνατότητα να ολοκληρώσει την αξιολόγησή της.

Οι συζητήσεις σχετικά με τον αντίκτυπο της αντιτρομοκρατικής νομοθεσίας στα θεμελιώδη δικαιώματα διενεργήθηκαν κυρίως σε σχέση με τη θέσπιση των μέτρων εφαρμογής της απόφασης-πλαίσιο του 2002 και, σε μικρότερο βαθμό, σε σχέση με τα νέα εγκλήματα¹⁸. Ενώ οι ανησυχίες για τα θεμελιώδη δικαιώματα μπορεί να διαδραματίσουν κάποιο ρόλο όσον αφορά την ερμηνεία και την εφαρμογή των εθνικών διατάξεων που θεσπίζουν τα τρία νέα εγκλήματα, δεν φαίνεται να είναι απαραίτητο να περιοριστεί το πεδίο εφαρμογής των οικείων διατάξεων της νομοθεσίας βάσει του εθνικού δικαίου¹⁹.

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι οι ενδιαφερόμενοι υποστηρίζουν ότι πρέπει να ενισχυθούν οι ανταλλαγές εμπειριών και πρακτικών μεταξύ εισαγγελέων και δικαστών και διαβλέπουν την ανάγκη ενσωμάτωσης των προσπαθειών επιβολής του νόμου σε μια πιο ολοκληρωμένη προσέγγιση, η οποία θα πρέπει να περιλαμβάνει την έγκαιρη πρόληψη της ριζοσπαστικοποίησης και της στρατολόγησης τρομοκρατών.

Η Επιτροπή ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να παρακολουθούν και να αξιολογούν την εφαρμογή των διατάξεων του ποινικού δικαίου για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας στην πράξη. Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων, καθώς και η ευρύτερη πολιτική προσέγγιση αντιμετώπισης της ριζοσπαστικοποίησης και της στρατολόγησης τρομοκρατών.

Η Επιτροπή θα συνεχίσει να παρακολουθεί την αποτελεσματικότητα και τον αντίκτυπο της απόφασης-πλαίσιο για την τρομοκρατία.

---

¹⁸ Οι συζητήσεις αφορούσαν, μεταξύ άλλων, ζητήματα ασφάλειας δικαίου, την τήρηση της αρχής της αναλογικότητας των κυρώσεων για εγκλήματα προπαρασκευαστικού χαρακτήρα και την ενδεχόμενη ένταση μεταξύ της ελευθερίας του λόγου και του εγκλήματος της δημόσιας πρόκλησης.

¹⁹ Στις κοινοποιήσεις τους προς την Επιτροπή, τα κράτη μέλη δεν επικαλέστηκαν το άρθρο 2 ή 3 της απόφασης-πλαίσιο του 2008 για να περιορίσουν το πεδίο εφαρμογής των νέων τρομοκρατικών εγκλημάτων ούτε επικαλέστηκαν τις ανησυχίες σχετικά με τα θεμελιώδη δικαιώματα ως λόγο για τη μη θέσπιση των νέων εγκλημάτων.